

Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы
« Гигиена және эпидемиология» кафедрасы

Презентация

Тақырыбы : Еңбек гигиенасындағы зертханалық
зерттеулердің техникасы.

Орындаған: Мустапаев К.

Тобы : В-ҚДСҚБ-02-16

Қабылдаған : Жумадилова А.Р.

Шымкент 2018ж

Жоспар

I. Кіріспе

1. Санитарлық-гигиеналық зертхана

II. Негізгі бөлім:

1) Еңбек гигиенасындағы зертханалық зерттеулердің қызметі.

2) Вирусологиялық зертхана

3) Бактериологиялық зертхана

4) Паразитологиялық зерттеулер

5) Радиология зертханасы

III. Қорытынды

Пайдаланылған әдебиеттер

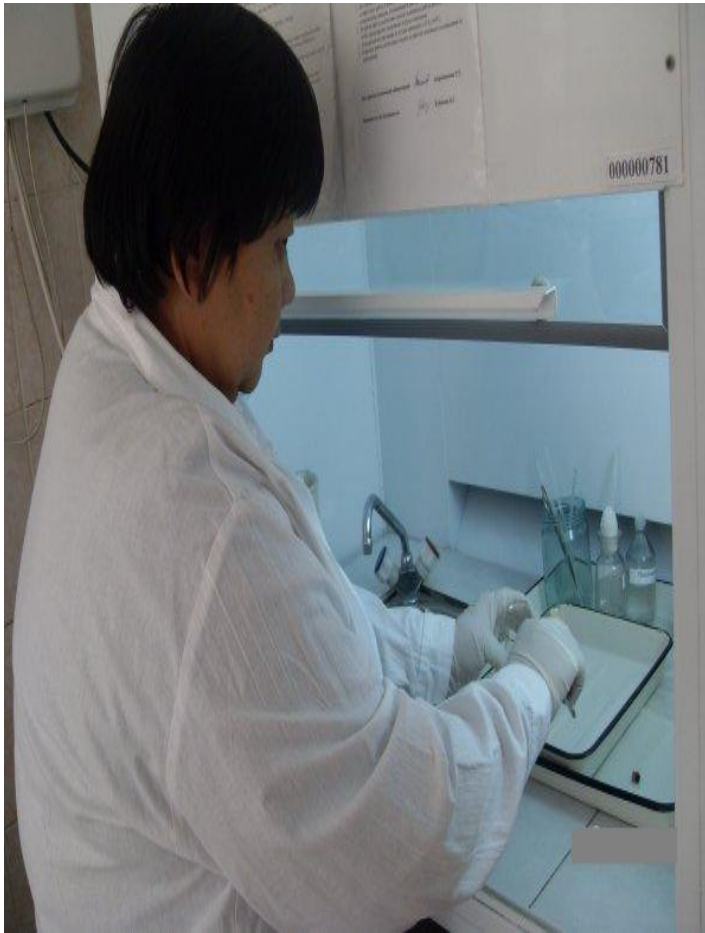
КІРІСПЕ

Санитариялық – гигиеналық зерттеу

- Санитариялық-гигиеналық зертханасына: еңбек гигиенасы, тағам гигиенасы, коммуналдық гигиена, полимерлі материалдар токсикологиясы, пестицидтер мен улы химикаттар және ЭМӨ мен басқа да физикалық факторлар бөлімшелері кіреді.

Санитарлық-гигиеналық зертхана құрылымы және құрал жабдықтар

Қызметі:

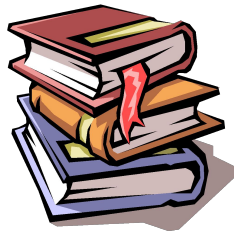
- адамдар денсаулығының жағдайына қауіпті келеңсіз факторлар төңірегінде қажетті санитариялық-эпидемиологиялық сараптаманы, сыртқы ортаның (ЭМӨ, ЭСТ, шу, діріл т.б.) физикалық факторларын өлшеу құралдарын және зертханалық зерттеулерді іске асыру;

- көлік құралдарына сараптама жасау, тағам өнімдерін тасымалдау үшін қолданатындар, азық-түлік шикізаты, шаруашылық - ауыз суы, химиялық, уланғыштар мен радиациялық заттар және гигиеналық нормативтер мен санитарлық ережелердің сәйкестігі.
- санитариялық - эпидемиологиялық сараптама өткізу және қорытынды шығару.

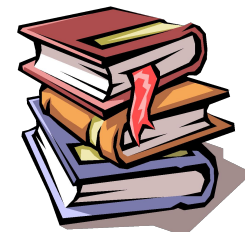
Вирусологиял ық зертхана

Көлік байланысының дамуы мен мегаполис өсімі, қазіргі экологиялық жағдай, қоршаған ортаның ластануы барлық жұқпалы аурулардың қарқынды таралуына әсер етеді.

Вирус ауруы 21 ғасырда арта түсті, ол жұқпалы аурулар құрылымында бірінші орында және бактериялдық жұқпалардан басымырақ. Бірегей қасиеті генетикалық деңгейі тез өзгереді және вирустардың басты «қаруы» - жаңа сипатқа ие болады.

- **СЭСО вирусология зертханасы өз жұмысында тәжірибелік зертханада пайдаланылатын барлық әдістерді қолданады. Бүгінде классикалық әдістен басқа жедел зерттеу әдісі: иммунофлуоресцентті әдіс, ИФТ – иммуноферментті талдау, ПТР – полимеразалық тізбек реакция әдісі кеңінен қолданылады.**
- **Заманауи құрал-жабдықтар пайда болғалы бері зертханаға түскен сынамалардың нәтижесі зерттеу әдісі мен түріне байланысты 2,5-5 сағат аралығында беріледі. Тест – бұл әдіс жоғары сезімталдығы және өзгешелігімен ерекшеленеді**

*(ИФТ) иммуноферментті талдау
бойынша зертханалық диагностика*

• Балалардағы қызылша, эпид. паротит вирустардың иммунитетін анықтайды.

- Қызылша вирусының диагностикасы (M,G иммуноглобулинді класс).*
- Қызамық вирусының диагностикасы (M,G иммуноглобулинді класс).*

- А, В, С, Д, Е гепатит вирусының диагностикасы.*
 - Ротавирусты жұқпалар диагностикасы.*

*Цитомегало вирусты жұқпалар
диагностикасы
(M,G иммуноглобулинді класс).*

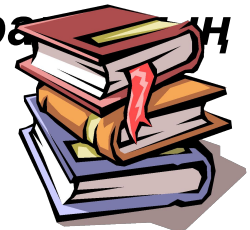
ПТР – полимеразалық тізбек реакция әдісі бойынша зертханалық диагностика

- *ДНК және РНК деңгейі бойынша қоздырғыштарды тікелей анықтау;*
- *Жоғары ерекшелігі;*
- *Иммунологиялық және микроскопиялық тестердің жоғары сезімталдығы;*
- *Табылған әр түрлі қоздырғыштардың амбебап процедурасы;*
- *Талдау нәтижесін алудың жоғары жылдамдығы, толық талдауды 4-4,5 сағатта алуға болады.*

Бактерологиялық зертхана

- **Жұқпалы аурулардың алдын алу және диагноз қою мақсатында бактериология зертханасы базасында төмендегідей зерттеу түрлері жүргізіледі:**
- **- Микро ағзалардың әр түрлі топтарын сәйкестендіру;**
- **- Бак.егу: жімі ішек ауруларының бактериялы негізі ішек тұқымдас патогенді бактериялар: сальмонелла, шигеллама, эшерихия арқылы таралады. Әр түрлі жағдайларда қоздырғыштың бөлінуі арқылы диагноз расталады, сондықтан барлық ұқсас ауруларды зерттеу үшін бактериялық әдістер қолданылады; ішек дисбактериоз түсінігі микрофлора мен микро ағза түрлерінің өзара қатынасы арқылы құрамының сапалық және сандық өзгеруі.**

- - **Этиологиялық ауруларды анықтау үшін биоматериалдардағы (зәр, өт, тыныс алу жолдары, жара, көз, құлақ, әйелдердің жыныс мүшелері) микроағзаларды анықтау;**
- - **Бөлінген микрофлораның антибиотик сезімталдығын анықтау. Тәжірибеде антибиотиктер мен басқа да химиялық дәрі-дәрмектерді қолданғанда микро ағзалардың клиникалық маңызды штаммдарының сезімталдығын анықтау қажет. Жұқпа табылған жағдайда және әр кезеңдік емдеу қабылдаған кезде микро ағзалардың сезімталдығын анықтау қажет;**

- **Зертханаға тағам өнімдерінің үлгілері тұтынатын ыдыста немесе зарарсызданған ыдыстарда герметикалық оралған түрінде жіберілуі қажет. Оралған тағам өнімдерінде келесі ақпараттар болуы тиіс: дайындалған күні, жарамдылық мерзімі, өнімді сақтау шарттары, өнім құрамы, өнімнің жағдайы және өңделуі (құрғақ, мұздатылған, жаңа т.б.).**
- **Ауыз суы эпидемиологиялық жағынан қауіпсіз болуы тиіс. Эпидемиологиялық жағынан судың қауіпсіздігін микро ағзалардың жалпы саны мен ішек таяқшаларының бактериялық тобының санына байланысты анықтайды.**

- - **Дисбактериозды микрофлора құрамының сапалық және сандық өзгеруі мен микро ағза түрлерінің өзара қатынасы арқылы зерттейді;**
- - **Биоматериалдар– мұрындағы сілемей, жұтқыншақ, аңқа, қақырық және кеңірдек тарамдарын (бронха) жуатын су, мойнақтық каналдан жағынды алу, құлақтан алынған жағынды, көз, жарадан ажырататын микро ағзаларды анықтау.**
- - **Бөлінген микрофлораның антибиотиктерге сезімталдығын анықтау;**
- - **Менингококк жұқпасын, дифтерия, стафилококк, көкжөтел қоздырушыларды анықтау;**
- **Талдау нәтижесі 2-5 күннен кейін беріледі.**
-

Паразитологиялық зертхана

- Зертхана мынадай білікті қызметті көрсетеді:
- Жұмыртқа және балапан құрт гельминттерін анықтауда патологиялық материалдарды зерттейді: ° Безгек
қоздырғыштарын анықтауда препараттың көмегімен қанды зерттейді;
 - ° Эхинококкоз, лямблиоз, токсоплазмоз қандағы сарысуды ИФА әдісімен зерттейді.
- Қоршаған орта нысандарындағы қарапайым циста және жұмыртқа гельминттерінің ұрықтануын зерттейді:
 - ° Ауыз су, ашық су қоймаларын, өзенді, су бурқағыштарды зерттеу;
 - ° Көкөніс және жеміс-жидектерді зерттеу;
 - ° Топырақты зерттеу

Радиология зертханасы

- ***Радиациялық бақылау – ұйымдардағы, қоршаған ортадағы және адамдарға сәулелендіру деңгейіне радиациялық жағдай туралы ақпараттарды алу.***

-

*Радиология зертханасы радиациялық
бақылау жүргізеді:*

- *Тағам өнімдері, азық-түлік шикізаты және ББҚ;*
 - *Ауыз су;*
 - *Ашық су көздері;*
 - *Техникалық су;*
- *Құрылыс және жол-құрылыс материалдары;*
 - *Дәрі-дәрмек заттары;*
 - *Ағаш өңдейтін өнім;*
 - *Жанармай;*
 - *Зергерлік бұйым;*
 - *Темекі өнімі;*
- *Минералды тыңайтқыштар*

- *Қара және түрлі түсті металды сүймен;*
- *Радиоактивті өндірістік қалдық;*
- *Құрал-жабдық пен арнайы көліктердің радиоактивті ластануы;*
- *Топырақ және судағы 222 радонды анықтау;*
- *Судағы 210 полонияны анықтау.*

Гамма сәулелену мөлшерінің қуаттылығын өлшейміз:

- *Тұрғын үй және өнеркәсіп аймағы;*
 - *Өндірістік, қоғамдық және тұрғын үй жайлары.*
- Қуаттылық мөлшерін өлшейміз:*

Еңбек гигиенасы жөніндегі нормативтік құқықтық актілерге санитарлық ережелер, санитарлық нормалар мен гигиеналық нормативтер жатады. Кәсіптік зияндылықтар үшін орнатылатын гигиеналық нормативтер алдын алу жұмысының негізі болып табылады, себебі адамның денсаулығына әсер ететін факторлардың қауіпсіз деңгейін білмей, өндірістік ортаның жағдайын ұдайы бақылау және қолайлы жұмыс жағдайларын жасау мүмкін емес.

Еңбек гигиенасындағы санитарлық-гигиеналық шараларға жататындар:

- Денсаулық сақтау пунктеріндегі медицина қызметкерлері мен цехтің, тұрмыстық бөлмелердің жалпы санитарлық жағдайын, сумен қамтамасыз етілуін, тазалартылуын және жылытылуын бақылайтын санитарлық активтердің жұмысына басшылық ету;
- Өндірістік жарақаттанулар мен уланулардың себептерін тексеруге қатысу;
- Қауіпсіздік техникасы ережелерінің сақталуын бақылау.
- Цехтағы өндіріс технологиясын және жеке кәсіби топтардағы еңбек жағдайының ерекшеліктерін зерттеу.
- Жұмысшылар мен қызметкерлердің еңбек жағдайына, еңбектің оңтайлы болуына, жұмыс орнының ұйымдастырылуына бақылау жүргізу.

Еңбек гигиенасы гигиена бөлімшесі мынандай зерттеулер жүргізеді:

Қорытынды

- ❖ Зертхана өз жұмысында Қазақстан Республикасының заңнамаларын, ҚР Президентінің актілерін, ҚР Үкіметінің актілерін, өкілетті мемлекеттік органның нормативтік-құқықтық актілерін, Орталық директорының басқарушылық құжаттары мен нұсқауларын, орталықтық Жарғысын және оның негізінде құрылған регламентін, сапа менеджменті жүйесінің нормативті құжаттарын және зертхана ережесін басшылыққа алады.
- ❖ Санитарлық - гигиеналық талаптың жобалануы үшін, сондай - ақ кәсіпорындарды санитарлық - эпидемиологиялық талаптарға сәйкестендіріліп ескеріледі «СЭТ өндірістік объектілерді жобалау» (ҚР ДСМ №334, 08.07.05ж. бұйрығында).

Пайдаланған әдебиеттер:

- 1. Е.Н. Сраубаев “Еңбек гигиенасы саласындағы санитарлық сараптама” жөніндегі нұсқаулық. Қарағанды 2014 ж. 34-63 бет.***
- 2. Қ.Қ. Тоғызбаева “Бейнематериалдармен жұмыс істеу кезіндегі еңбек гигиенасы”. Алматы 2015 ж.***
- 3. С. В. Алексеев, В. Р. Усенко “Гигиена труда” Медицина 2009 ж.***

***Назарларыңызға
а рахмет!!!***